

Uit tijdschrift "Ons Meetjesland", 1986, 19de
jaargang, nr. 1

EEN PASTOOR UIT HET MEETJESLAND

3. ERNST EN LUIM, MAAR BOVENAL: EENVOUD.

De kap van de Tilbury was aan herstelling toe. In Lembeke bleek iemand te bestaan die deze taak deskundig aankon, doch om een of andere reden was de man niet beschikbaar. Aangezien het klimaat in Watervliet niet vergelijkbaar is met dat van de Kanarische Eilanden, werd het probleem spoedig nijpend, en besprak de pastoor zijn zorgen met Theo.

— Der zit hier uuk iemand die da kàn, menier de paster !

— Joa 't zeker ? Wie dadde ?

— Oscar Bassleer !

— Ha ja ? Loat die man dan moar ne kier komen Theo.

En het geschiedde naar zijn woord !

Werkwijzen, kwaliteit en prijzen werden gewikt en gewogen. Toen iedereen het over alles eens was werd afscheid genomen. De avondschemering was reeds merkbaar ingevallen als de pastoor per fiets huiswaarts reed, plezant blozend omdat de smidsvrouw altijd een gevulde fles in huis had en die, na de overeenkomst, had bovengehaald. Aan het standbeeld van de gesneuvelden stonden een paar gendarmes op patrouille. Als ze ernstig waren aarzelden ze niet om iemand, met de nodige gestrengheid, tot stilstaan te

verplichten. Andere stemmingen kwamen tot uiting doordat ze hun opmerkingen al roepend maakten, goed hoorbaar voor iedereen, wat dubbel plezant was natuurlijk. Voor wat betreft het vooroorlogse priestersilhouet op de fiets kon men zich in het schemerdonker niet vergissen en van op afstand riepen de rijkswachters:

— Joamoar, joamoar, menier de paster, ge moe mee licht rijden, da wete gij toch ! Prompt nam Sies zijn hoed af, met gemaakte beleefdheid, als één van de musketiers zwaaide hij het hoofddekseel breed uit, boog ietwat in de richting van de mannen der wet en toonde zo zijn witte kletskep:

— Nie nudig, hieren, nie nudig, want 't is volle moane !

Is het te verwonderen dat zo iemand aan het hoofd van een parochie, aan al wie met hem in contact kwam, de stevige overtuiging meegaf dat het evangelie wel degelijk een "blijde" boodschap was. Als de hemel werkelijk de eeuwige vreugde is, gaf hij zijn mensen van Watervliet een voorsmaakje. Was dit het geheim van zijn aantrekkelijkheid ? Of een stuk ervan althans ?

Hier groette de pastoor de rijkswachters met volle maan.

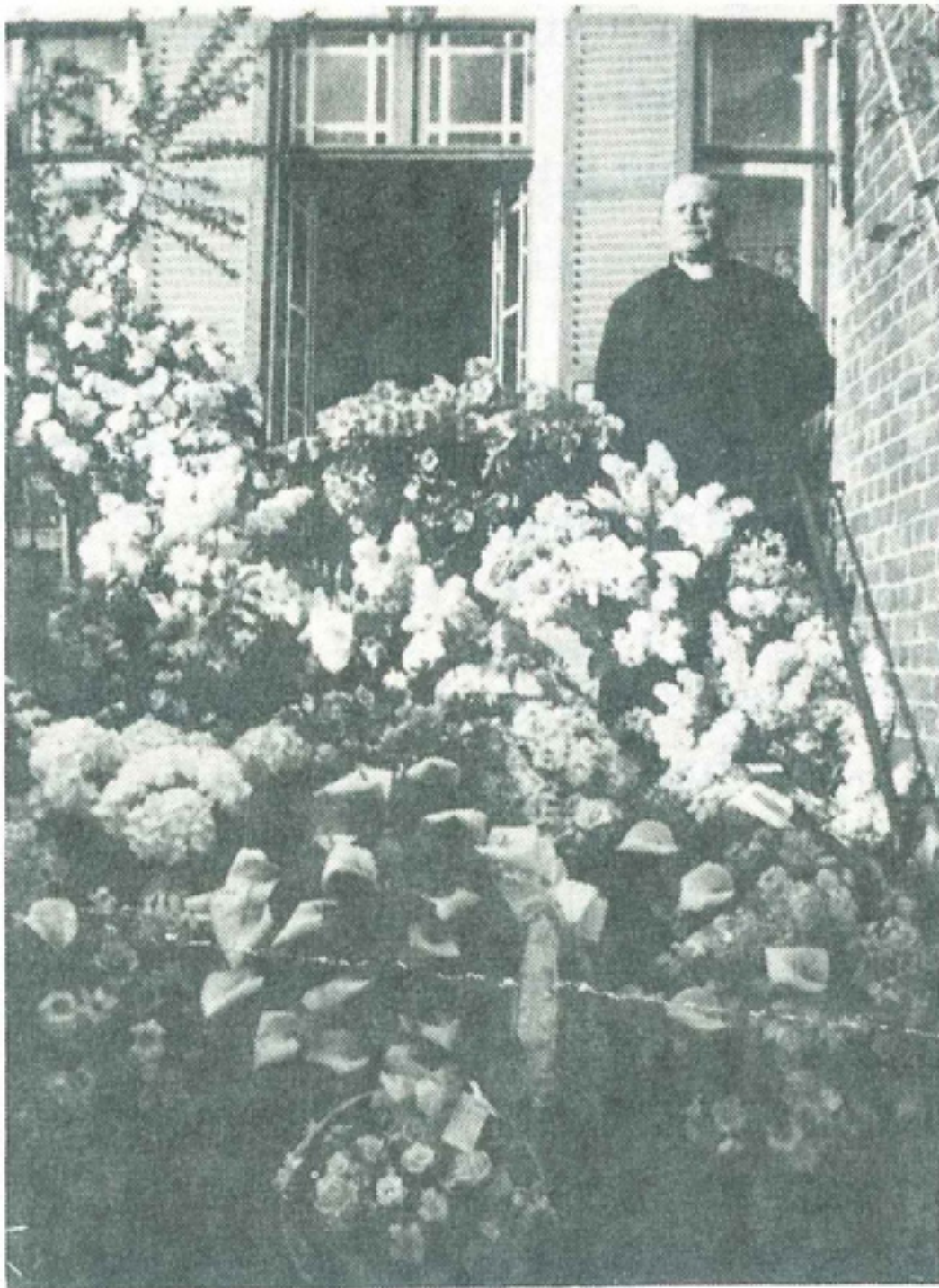
Wie ook regelmatig in de smidse van Theo te zien was.....: Miel Dhuyvetter he ! Och ja, 't is allemaal zo lang geleden. Miel, de boer van de hofstede aan het kapelleken in de Molenstraat, hield niet op met poetsen bakken, zonder onderscheid te maken in rang of stand. Als hij wist dat iemand 's nachts ging "vissen" op de Mollektse kreek, uiteraard zonder vergunning, en daarvoor langs zijn erf passeerde, waar een gat in de haag een goed gekamofleerde weg een heel eind korter maakte, zorgde Miel er wel voor dat één van zijn koeien een tijdje voor dat gat had verwijld, met alle logische gevolgen vandien. Wanneer het beest kategoriek weigerde zijn goede wil te betonen, gaf hij er niets om een kwartiertje van zijn tijd te verliezen, om met het hanteren van de stalschop hetzelfde effect te bewerken.

Tijdens de oorlog lag een compagnie Duitsers te Watervliet ingekwartierd. Op zekere dag kreeg Miel bezoek van een luitenant, jong en slank in een strakgegoten uniform, het type van wat men een flinke kerel noemt, en... het tegendeel van Miel ! De verleiding was té sterk, en vóór de officier van het hof wegging, liep hij met een wasspeld in de achterkant van zijn vest geknepen, waaraan een konijnepoot hing te bengelen. Het lederen zitvlak in de rijbroek maakte de man ongevoelig voor de lichte stootjes van het stukje poot. De mensen, die de fiere Ariër daarna in de straat opmerkten, wisten onmiddellijk van waar hij kwam en lachten eens. Daarom dacht Fritz dat de Watervlietenaars zo vriendelijk waren voor hem. Hij groette minzaam naar links en naar rechts, tot hij door een ondergeschikte met knikkende benen, attent gemaakt werd op de werkelijke reden. De "Donnerwetter's" knalden door de lucht, met alle soorten van bedreigingen als de dader ooit zou gevonden worden. Die goedmoedige oude man heeft hij echter niet verdacht. Welnu, Miel liep in de smidse, terwijl Sies en Kamiel Deveneyns, in afwachting van een ritje door de polder, nog een Ouwe Klare gingen drinken in huis.

— 'k Zalle 'k ik wel de ponney inspannen !

— Goed, Miel, we zullen d'er aa uuk eentjen betoalen !

— Merci, menier de paster.

Sies in de pastorij tuin.

Miel, die aan paarden gewoon was: had niet lang werk om de Tilbury achter het beestje te spannen, maar hij waakte er goed op de buikriem niet vast te zetten.

Sies en Kamiel stapten in, en druk babbelend, over al wat wild en jacht aan problemen kunnen meebrengen, reden ze in de richting van de Nederlandse grens. Nog vóór ze op het Hoogkasteel waren, terwijl Miel, met kleine teugjes, van zijn druppelke snoepte, geraakte gans de inspan van de ponney los en het beestje liep op zijn eentje verder, terwijl het karretje met zijn triemen tussen de kasseistenen bleef steken en Sies en Kamiel, door de hevige schok, door- en in mekaar gestrengeld werden.

Nooit ofte nooit heeft de pastoor nog gebruik gemaakt van Miel's welwillendheid.

In de pastorij werd ook veel wild gegeten, dat was evident, maar veruit het grootste gedeelte van wat er binnen kwam aan hazen, gevogelte en vis werd aan de armen uitgedeeld. Niet alleen wild, trouwens. In de hof van de pastorij stond een serre met een druivelaar er in: blauwe druiven, van een zeer fijne soort. Welnu, ik kan verzekeren dat in de meeste huizen van Watervliet, tussen de twee oorlogen, nooit blauwe druiven te zien zijn geweest. Hij zorgde voor die druiven op een bijna tedere wijze en niemand, maar dan ook niemand, mocht er van eten, hijzelf al evenmin als gelijk wie. Alle trossen gingen naar de zieken van de parochie. Emilie De Pauw, die aan een ernstige kwaal leed, heeft er een ruim deel van gekregen "om weer kloek te worden". De jonge vrouw zat bijna meer in die hof, of in de serre, bij fris en zonnig weer, dan thuis. Zij was het uitverkoren zorgenkind van de pastoor. Die zieken van Watervliet, jong of oud, ze komen in alle verhalen terug. In hen zag hij de Kerk van de armen gestalte krijgen, en hij is er, gans zijn leven door, in de onmiddellijke nabijheid van gebleven.

Terugkerend naar zijn vele jacht(?)trofeeën was de scène met de pastoor van Bentille goud waard. De deken van Kaprijke organiseerde een pastoorskongres, die verschillende dagen duurde. Sonnevillie had toen reeds geruime tijd de reputatie van vrijgevigheid, wat niet van buurman Andries gezegd werd.

— Wel, Sies, we horen voortdurend van alles wat gij daar uit de polder haalt, maar we zien daar niet zoveel van !

Het was Andries die sprak.

— Luister, kollega, vanavond gaat ge met mij mee, ge kiest u een stuk wild uit alles wat er ligt en ge laat het bereiden in uw pastorij, voor al de deelnemers van de kongres, om morgen het einde van ons saamenzijn af te ronden.

— Akkoord !

Omdat Leentje karnemelkpap kon koken.

's Avonds zijn ze samen naar Watervliet gereden, waar Sonnevile een haas, een paar patrijzen, een eend en een modderzwaan uit de kelder haalt.

— Kies maar, kollega, zegt hij uitnodigend.

Andries' keuze is rap gemaakt: hij neemt de modderzwaan.

— Dacht ik wel dat hij het grootste stuk zou nemen, lacht Sies heimelijk, daarom was het ook te doen.

Een modderzwaan schijnt nu echter een beest te zijn dat, bij de bereiding, een onverdraaglijke geur afgeeft, die allerminst het adjektief "aromatisch" verdient.

Toen alle deelnemers, na de konferentie, in Bentille kwamen, riep de huishoudster, bij hoogdringendheid, de hulp in van haar heer en meester. Ze verdwenen samen in de keuken en enkele minuten nadien kwam Andries terug bij de apperitievende konfraters, rood en opgezwollen, niet wetende welke houding aan te nemen: woest zijn of groen lachen.

— Sies, dat hebt gij mij gelapt he ! Spijt me geweldig heren, er is geen eten vandaag, en dat hebt ge aan mijn gebuur te danken.

Iedereen kijkt verbaasd en niet goed begrijpend naar Sonnevillie, die achteruit in zijn zetel ligt te schokken van het lachen. Gedurende minstens vijf minuten kon hij niet spreken, wat op zichzelf reeds uitzonderlijk was, hij was immers nooit uitbundig.

Zo heel anders was hij met zijn parochianen die de "eenvoud des harten" bezaten. Van de vele koppeltjes die, zoals mijn ouders in april 1926, ondertrouw gingen doen, huiverden de bruidjes, uit schrik dat de katechismus uitgebreid aan bod zou komen. De bruidegoms waren even bevreesd natuurlijk, maar die veroorloofden zich niet dat luidop te zeggen.

Na een inleidend gesprekje, waarbij de knieën steeds hoorbaarder gingen knikken, en waarvan hij ongetwijfeld genoot, kwam hij terzake:

— Leentje, ge zoe gij willen traan zeker mee Cyriel ?

— Joa'k menier de paster.

— Ge weet da ge doarveur toch iets moe kennen he ?

— Joa 'k menier de paster (het hoofd boog ietsje dieper en de adem stokte).

— Keude gij keiremelkpad koken, kind ?

— Joa 'k zulle !

— Hewel, da's goed, als ge da keut meugde gij traan ! Clara, hoal ne kier 'n goeië flassee boven !

Zuchten van verlichting midden in een hoop verliefde blikken, en daar tussen: een monkelende Sies ! Een foto, die honderden keren onuitwisbaar werd vastgelegd in de geesten, zoals bij Gezelle het beeld van zijn moeder.

J. De Paepe.